

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.725/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Balassa Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe; ügyintéző: dr. Balassa Tibor ügyvéd) által képviselt **felperes** (felperes címe.) felperesnek – a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Budapesti Fegyház és Börtön** (1108 Budapest, Kozma utca 13.) alperes ellen **sérelemdíj megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 15. napján meghozott 40.P.20.840/2020/39. számú ítélete ellen az alperes 40. sorszámon előterjesztett fellebbezése és a felperes Pf/3. sorszámon előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti. Fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja, az alperest egyben mentesíti az elsőfokú perköltség és az állam által előlegezett költség megfizetése alól. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 400.000 (négy százezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 6.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére. A keresettel érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § a) pontját, 2:52. §-át és 2:53. §-át,

a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bvtv.) 97. § (2) és (3) bekezdését, 98. § (1) bekezdés c) pontját jelölte meg.

[2] Az érvényesített jog ténybeli alapjaként előadta, hogy mélyvénás trombózisban szenved, állapotát, gyógyszerei beállítását rendszeres vérvétellel kell ellenőrizni. Szabadságvesztés büntetését 2016 áprilisától 2018 augusztusig az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben töltötte, ahol ételosztóként, nehéz fizikai munkakörben foglalkoztatták. Az alperes jogellenes magatartását abban jelölte meg, hogy 2016 szeptemberétől kezdődően ismert betegsége ellenére elmulasztotta a szükséges vizsgálatokat, továbbá nem az egészségi állapotának megfelelő munkakörben foglalkoztatta, mivel betegsége miatt nehéz fizikai munkát nem végezhetett volna. Állította, hogy az alperes e magatartásaival súlyosan veszélyeztette az egészségét, közvetlen életveszélybe sodorta, és – feltehetően maradandó – károsodást okozott neki, ezáltal megsértette a felperes egészséghez és testi épséghez való személyiségi jogát.

[3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[4] Állította, hogy a felperes fogvatartása alatt öröklött betegségének és aktuális állapotának megfelelő ellátásban részesült, az ellátás a jogszabályoknak és az orvos-szakmai követelményeknek megfelelt. A gyógyszeradag beállítása a vérvételi eredményekhez igazodva 2-3 hetente, majd 6-9 hetente történt, míg ezt követően annak gyakoriságát azért csökkentették, mert a felperes véralvadási paraméterei megfelelő tartományba estek. Hivatkozott arra is, hogy a felperesnél állapotromlás, egészségkárosodás nem keletkezett, és vitatta a veszélyeztetés fennállását is. Mindezek okán állította, felróható mulasztás nem terheli, és azzal összefüggésben a felperest nem érte személyiségi jogi jogsérelem sem. Kiemelte, a felperes fogvatartása alatt igénybe vette a kondicionáló termet is, ami a veszélyeztetés körében felperesi közrehatásként értékelhető.

[5] A munkavégzés tekintetében előadta, a felperes munkáltatása a Bvtv. VI. fejezetében foglaltaknak megfelelően, a 63/2014. (XII. 15.) BM rendelet szerint történt, az alperes a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatokra irányadó kötelezettségeinek eleget tett. A felperes nehéz fizikai munkára alkalmas volt.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.000.000 forint sérelemdíjat és 150.000 forint ügyvédi munkadíjat mint perköltséget áfa mentesen. Rögzítette, az alperes köteles megfizetni a magyar állam javára 38.548 forint állam által előlegezett költséget, és megállapította, hogy a feljegyzett eljárási illeték 360.000 forint, melyet a magyar állam visel.

[7] Ítéletének indokolásában megállapította, a felek között nem volt vitatott, miszerint a felperes az alperesi befogadáskor egy korábban lezajlott mélyvénás trombózis miatt megrendült egészségi állapotban volt, amit fogvatartása során az alperes ismert és figyelembe kellett vegyen. A szakvélemény és az orvosi iratok alapján elfogadta a felperes azon állítását, hogy a neki biztosított egészségügyi ellátást igénybe vette, eljárta az előírt vérvételre, kontrollra. Ugyanakkor kiemelte, a felperes a szabadságelvonás során nincs választási helyzetben az egészségügyi szolgáltatás tekintetében, és nem rendelkezik egészségügyi ismeretekkel sem, így nem tudja megalapozottan megkérdőjelezni és alappal bízni az alperes által biztosított egészségügyi szolgáltatás helyességében. Rögzítette, hogy a felperes többször jelezte a lába dagadását, fájdalmasságát, ami alapján legfeljebb pár nap pihenőt kapott, illetve

fájdalomcsillapítót, majd papucsviselési engedélyt. A felperes lábának dagadását és fájdalmasságát azonban nem a kényelmetlen cipő, hanem a láb fokozott terhelése és korábbi trombózisa okozta, így a papucsviselés mindezt nem enyhíthette. Erről az alperes is tudomással bírt, mivel ismerte a felperes kórelőzményét, és orvosai ismerik a betegség velejáróit, továbbá a saját cipő viselését engedélyező határozat is tartalmazza a kórelőzményt mint az engedély indokát. A szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes mélyvénás trombózis utáni állapotban, illetve ún. Leiden mutációban (véralvadást befolyásoló betegség) szenvedett, amely miatt véralvadásgátló terápiában kellett részesülnie. Ugyanakkor a felperes jobb alsó végtagja a nagyobb terhelést nem bírja, folyamatosan véralvadásgátló tablettát kell szednie, a hosszabb állással, járással, kényszeresthellyezettel végezhető, nagyobb megterheléssel járó munkákat nem végezheti. Ehhez képest az alperes a felperest nehéz fizikai munkára osztotta be, amely ráadásul folyamatos járást igénylő munkakör. A szakvélemény alapján rögzítette azt is, hogy a felperes INR értékét 4-6 hetente kell rendszeresen ellenőrizni annak érdekében, hogy az orvos megfelelő gyógyszer mennyiség beszedését írhasssa elő. Kiemelte, a szakértő az orvosi dokumentáció alapján megállapította, hogy a felperesnél hosszabb ideig elmaradt az INR érték ellenőrzése, azaz az alperes által nyújtott egészségügyi szolgáltatás nem felel meg az orvos-szakmai szabályoknak, az elvárható gondosságnak. Amikor pedig rendszeresen zajlott a felperes INR értékének ellenőrzése, akkor gyógyszeradagolásának módosítása is szükséges volt.

[8] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy az alperes nem kívánta meg a felperestől a saját egészségügyi állapotának pontos ellenőrzését, és nem tájékoztatta, hogy magának kell kezdeményeznie az INR érték 4-6 hetente aktuális mérését. Ezzel ellenkezőleg: maga az alperes rögzítette a felperes egészségi állapotának megfelelő kezelést és annak megfelelően is járt el a felperes külön kérése nélkül. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, ez az alperesi magatartás a helyes, mivel a felperes nem orvos, nem szakember, az alperes pedig egészségügyi osztályt tart fenn. A fogvatartottak pedig a Btv. 121. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem választhatják meg az orvosukat, kezelésüket, és egészségi állapotuk vizsgálatában is korlátozottak. A Btv. 122. §-ának a) pontjára utalással megállapította, nincs előírás arra, hogy az egészségügyi ellátást az elítéltnak kellene kezdeményeznie, és ez nem is elvárható, mivel az elítélt szabad mozgásában, minden egyéb tevékenységében is korlátozott, az egészségügyi ellátás pedig szakkérdés.

[9] Az elsőfokú bíróság rögzítette, a szakvélemény szerint nem mutatható ki a felperes egészségi állapotában egészségtromlás vagy állapotrosszabbodás az alperesi ellátással kapcsolatban. Az azonban nem vitatott peradat, hogy a felperes jelezte jobb lábának dagadását, fájdalmasságát, és az INR ellenőrzések alkalmával szükség volt gyógyszeradagja pontos beállítására is. Az elmaradt vizsgálatok miatt pedig nem feltételezhető, hogy a felperes mindig aktuális állapota szerint kapta a gyógyszerét. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, az alperes magatartása a felperes egészségét komolyan veszélyeztette, ugyanis a magas INR érték akár életveszélyes állapotot is előidézhethet, és az orvosszakértő sem adott egyértelmű kizáró választ az életveszélyes állapot fennállására. A szakvélemény ugyan határozottan megállapította, hogy az alperesi fogvatartás alatt és azzal összefüggésben nem keletkezett a felperesnél kimutatható egészségkárosodás, állapotromlás, azonban ennek elsődleges oka az elsőfokú bíróság ítélete szerint az alperesi kontrollvizsgálatok elmulasztása, az adatok hiánya, nem pedig a létező adatok bizonyító ereje, és az sem jelenthető ki, hogy a felperesnek nem volt ilyen hátránya. A szakértői vizsgálat utólagos, ezért önmagában az, hogy a jelenlegi állapot nem igazol állapotromlást, nem bizonyítja, hogy az a panaszok fellépésekor sem állt fenn. A panaszok és az arra alkalmazott alperesi kezelés az elsőfokú bíróság álláspontja szerint éppen az átmenetileg fennállott állapotrosszabbodást támasztják alá. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes egészségéhez fűződő személyiségi jogát az alperes megsértette, mivel az nem csak azáltal sérthető meg, ha az

érintett egészségi állapotát hátrányosan és véglegesen alakítja az alperes, hanem önmagában a veszélyeztetés előidézésével, a szakmailag szükséges és indokolt kezelés mellőzésével előállott, akár átmeneti egészségromlással is. A felperest tehát sérelem érte, ezért megalapozottan követelt sérelemdíjat.

[10] A sérelemdíj mértéke körében a jogsértés súlyát, és e körben azt értékelte, hogy a jogsértés a felperes egészségi állapotát érintette és a szakvélemény szerint akár életveszélyes állapotra is vezethetett volna. Figyelembe vette azt is, hogy a jogsértés hosszú, mintegy 1 éves időtartamon keresztül ismétlődött. Értékelte, hogy a jogsértés felróható volt az alperesnek, mivel hivatalos tudomása volt a felperes egészségügyi szükségletéről, tevékenységét szakemberek segítik, és intézményes rend biztosítja kötelezettsége teljesítését. Mindezen körülményeket értékelve a felperes által érvényesített 6.000.000 forintot eltúlzottnak találta a kimutatható marandandó egészségromlás hiánya miatt, ugyanakkor 2.000.000 forint sérelemdíjat megfelelőnek tartott a jogsértéssel előállt sérelem kompenzálására.

[11] Az elsőfokú bíróság mellőzte a szakvélemény kiegészítése iránti felperesi bizonyítási indítványt, mivel a szakértői véleményt koherensnek, összefüggőnek, ellentmondástól mentesnek találta. Az indítvány legfeljebb a szakértő felhívását alapozhatta volna meg a szakvélemény részlegesebb magyarázatára, ugyanis a szakértő minden hozzá intézett kérdésre kellő alaposággal válaszolt, a szakvélemény világos volt. Ez okból a szakértő meghallgatását sem látta indokoltnak.

[12] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen – és a kizárólag sérelemdíj megfizetésére irányuló keresetre figyelemmel másodlagosan is – az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, harmadlagosan pedig a sérelemdíj összegének 5 forintra történő leszállítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[13] Fellebbezése indokolása szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során nem értékelte kellő súllyal az orvosszakértői véleményt, amely a felperesnél nem mutatott ki egészségkárosodást az alperesi ellátással összefüggésben. A szakvélemény alapján a felperes állapotában az alperesnél töltött időszakban nem történt lényegi változás. Utalt arra is, az elsőfokú bíróság nagymértékben a felperes személyes előadására támaszkodott olyan kérdésekben, amelyek megítélése szakkérdés, valamint nem vette figyelembe a csatolt okiratokat és a hivatkozott jogszabályokat. A felperes személyiségi jogának megsértésére alappal nem lehet következtetni, azt az orvosszakértői vélemény sem támasztotta alá. Személyiségi jogsértés hiányában pedig sem objektív, sem szubjektív szankció nem alkalmazható.

[14] Kiemelte, az alperes veszélyeztető magatartását, különösen a közvetlen életveszély bekövetkezését sem bizonyítja a szakvélemény, és az sem igazolt, hogy a már kialakult trombózis miatt a munka súlyosan veszélyeztette volna a felperes állapotát. Azt sem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy a felperes fogvatartása idején a kondicionáló termet is használta és focizott is, ami szintén fizikai megterheléssel jár, ezért felperesi közrehatásként értékelhető. Hangsúlyozta, a szakvélemény kiegészítését az elsőfokú bíróság nem tartotta szükségesnek, ugyanakkor azzal kapcsolatban mégis kételyeket fogalmazott meg ítéletében. A szakvélemény csak általánosságban rögzíti, hogy az INR érték akár életveszélyes állapotot is okozhat, azonban azt is megállapítja, hogy a felperesnél nem történt lényeges állapotváltozás, és egészségkárosodás sem mutatható ki. Az elsőfokú ítélet ezzel ellentétesen tényként állapítja meg a felperesi előadás alapján a veszélyeztetést. Elfogadhatatlannak tartotta, hogy az elsőfokú ítélet szerint a szakvélemény utólagos jellege miatt eleve nem

alkalmas az állapotromlás alátámasztására, és hogy az alperesnél biztosított gyógyszeres ellátás állapotromlásra utal. A felperesi betegség ugyanis öröklött, annak kialakulása és bekövetkezése az alperestől független. A gyógyszeres ellátás éppen azt támasztja alá, hogy a kezelés megtörtént, és ezt a szakvélemény is rögzíti.

[15] Iratellenes az ítélet azon következtetése is, miszerint a felperes nem végezhetett volna nehéz fizikai munkát. A felperes munkavégző képességének besorolását foglalkozás-egészségügyi orvos állapította meg. Önmagában a felperes elmondására, miszerint trombózisa miatt nem végezhetett volna ilyen munkát, nem lehet elmarasztalást alapítani. A felperes a Bvtv. 133. § (1) bekezdés c) pontja alapján köteles a kijelölt munka elvégzésére. Munkáltatása megfelelt a Bvtv. VI. fejezetében és a 63/2014. (XII. 15.) BM rendeletben foglaltaknak, az alperes a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatokra irányadó kötelezettségeinek eleget tett. A Bvtv. 175. § (1) bekezdése alapján a felperes nem kérte a munkaköri orvosi alkalmasság másodfokú megállapítását.

[16] Hangsúlyozta, a felperes befogadáskor is ismert állapotának megfelelő kezelésben részesült. A gyógyszeradag beállítása a vérvételi eredményekhez igazodva 2-3 hetente, majd 6-9 hetente történt, annak gyakorisága azért volt csökkenthető, mert a felperes véralvadási paraméterei megfelelő tartományba estek. Ugyanakkor kiemelte, köztudomású tény, hogy a betegség a jellegénél fogva rosszabbodik az életkor előrehaladtával, illetve azt közismert tényezők is súlyosbítják.

[17] A szakvélemény az elvárható gondosságnak nem megfelelő alperesi ellátást az elmaradt INR értékek vérvételi ellenőrzése körében állapította meg. Nem felel meg azonban a valóságnak az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapítása, miszerint az alperes nem kívánta meg a felperestől a saját egészségügyi állapotának pontos ellenőrzését, és nem tájékoztatta a mérés kezdeményezéséről. A Bvtv. 122. § a) pontja alapján az egészségügyi ellátás az intézetben folytatott alapellátó orvosi rendeléseken vehető igénybe, melyre a fogvatartottaknak jelentkezniük kell. A felperes a minden zárkában elhelyezett házirendből tájékoztatást kapott az egészségügyi ellátáshoz való jogról és az orvosi rendelésre jelentkezés rendjéről, ami előfeltétele az egészségügyi ellátásnak. A felperes a csatolt kimutatás szerinti időpontokban és tárgykörökben vett igénybe az orvosi ellátást. Keresetében maga is rögzítette, hogy a rendszeres vérvételről tudomással bírt. A felperes 2018. augusztus 21-ig tartózkodott az alperesi intézetben, az utolsó INR beutalóval 2017. október 11-én látták el. Ezt követően azonban külön INR vizsgálat miatt nem jelentkezett rendelésre, és a betegellátások során sem jelezte a vérvétel elmaradását. Az Eütv. – helyesen – 5. § (3) bekezdés c) és e) pontjára hivatkozva kiemelte, mindenki a tőle elvárható módon felelősséggel tartozik a saját egészségi állapotáért, és kötelessége az illetékes egészségügyi szolgáltatót értesíteni, amennyiben sürgős szükség vagy veszélyeztető állapot fennállását észleli. Amennyiben a felperes a tünetei súlyosságát, vagy a munkavégző képességét nem tudja felülbírálni, úgy a rendelésen való megjelenés szükségességével is tisztában kellett lennie. Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet nem tartalmaz kellő részletességgel feltárt tényállást arra, hogy pontosan milyen időszakban, milyen mértékű, illetve gyakoriságú alperesi jogsértés, illetve mulasztás valósult meg, azaz hány alkalommal maradt el az INR értékek vérvételi ellenőrzése, amely jelentőséggel bír mind a jogalap, mind az összecszerűség kapcsán.

[18] A sérelemdíj összecszerűségének leszállítása körében a maradandó egészségkárosodás és állapotromlás hiányára, az elmaradt INR vizsgálatok számára, valamint a jogsértés csekély súlyára hivatkozott.

[19] A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a sérelemdíj összegének 5.000.000 forintra felemelését és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[20] Csatlakozó fellebbezését Budapest Főváros Kormányhivatala 70-2-08801/2022/9. számú hatósági bizonyítványára, mint a Pp. 373. § (2) bekezdése értelmében csatolt új bizonyítékra alapította. Az igazolás szerint az eltelt időben egészségi állapota 60%-os, és nehéz fizikai munkát nem végezhet. Ebből következően az eredeti keresetének összecszerúsége megalapozott volt, és tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a sérelemdíjat túlzottan alacsony összegben határozta meg. Álláspontja szerint az őt ért sérelemmel az érvényesített 5.000.000 forint sérelemdíj áll arányban.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelmében – tartalma szerint – az elsőfokú ítélet alperesi fellebbezéssel támadott részének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[22] Előadta, hogy az alperesi jogi érvelés téves. Figyelembe kell venni ugyanis azt a lényeges körülményt, hogy a fogvatartottak kiszolgáltatott helyzetben vannak, ugyanakkor jár nekik mindaz az ellátás, amely a szabadlábon lévők esetén elérhető és a szakmai előírásoknak megfelel. A mélyvénás trombózis esetén alapvető a rendszeres vérvétel, aminek célja éppen annak megállapítása, hogy a véralvadás milyen állapotban van. Ehhez kell igazítani a vérhígító, és egyéb gyógyszerek adagolását, hiszen ellenkező esetben vérzés, vagy a másik oldalon érelzáródás alakulhat ki. Az valóban nem szerepel az adatok között, hogy pontosan hány alkalommal nem vitték vérvételre a felperest, azt azonban a szakvélemény is rögzíti, hogy hány alkalommal történt meg a vérvétel. Mivel a felperestől legalább havi rendszerességgel kellett volna vért venni, a kettő különbsége adja ki, hogy hány alkalommal sértette meg az alperes a szakmai szabályokat. A szakértői vélemény is cáfolja, hogy a mélyvénás trombózis nem tette a felperest alkalmatlanná a nehéz fizikai munka végzésére. Új bizonyítékként csatolta a szakértői bizottság összefoglaló véleményét is, mely azt is egyértelműsíti, hogy a felperes nehéz fizikai munkát sem végezhet, és arra nem is képes. Álláspontja szerint az alperes olyan elvárást támaszt a felperessel szemben, ami orvosi diagnózis felállítására, a kezelések, vizsgálatok sorrendjének és alkalmazásának meghatározására is kiterjedne, ami teljesen elfogadhatatlan, ahogy az is, hogy a bíróság 5 forint sérelemdíjat állapítson meg. Az alperes sérelemdíjra kötelezését a rendelkezésre álló iratok, a felvett bizonyítás, továbbá az orvosszakértői vélemény is megalapozza.

[23] Az alperes fellebbezése alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

[24] Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része az alperes 2.000.000 forint sérelemdíjban marasztalásán túl további – keresetet elutasító – rendelkezést nem tartalmaz. Az elsőfokú ítélet indokolásából azonban egyértelműen kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság a keresetet 2.000.000 sérelemdíj erejéig találta alaposnak, mégpedig a felperes egészséghez való személyiségi jogának megsértése miatt, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és elsődlegesen a kereset teljes elutasítását kérte. A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az egészséghez való személyiségi jog megsértése miatt megítélt sérelemdíj összegének 5.000.000 forintra felemelését kérte, fellebbezéssel nem támadta azonban az elsőfokú

bíróságnak a testi épség megsértése körében hozott elutasító döntését. Ezért az elsőfokú ítélet és a fellebbezések tartalmának összevetésével az állapítható meg, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 358. § (5) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének a testi épséghez való személyiségi jog megsértése tekintetében hozott és az 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetése iránti keresetet elutasító döntése, így azt a másodfokú bíróság felülbírlata nem érintette.

[25] A felperes keresetében személyiségi joga megsértése miatt a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján 6.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az érvényesített jog alapját képező tényállítása az volt, hogy az alperes a mélyvénás trombózisa miatt szükséges rendszeres vizsgálatokat elmulasztotta, továbbá nem az egészségi állapotának megfelelő munkakörben foglalkoztatta, mely magatartásaival maradandó károsodást okozott a felperesnek és súlyosan veszélyeztette az egészségét. Jogállítása pedig az volt, hogy az alperes jogellenes magatartása a testi épséghez és egészséghez való személyiségi jogát sértette.

[26] Ezek tehát azok a felperesi tény- és jogállítások, amikhez a bíróság az egész peres eljárás alatt – ideértve a másodfokú eljárást is – a Pp. 2. § (2) bekezdése és a Pp. 342. § (3) bekezdése folytán kötve van. Határozata ezért nem terjedhet ki a felperes keresetében nem állított jogra, és arra sincs lehetőség, hogy a keresetet a felperes által állítottól eltérő ténybeli alapon bírálja el. Ezen túl a másodfokú bíróságot a fellebbezési eljárásban nemcsak a keresettel érvényesített jog és a felperes tényállításai, hanem a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelem Pp. 370. § (1) bekezdésében és 371. § (1) bekezdés b) pontjában írt korlátai is kötik. Mindez tehát azt jelenti, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelem és annak indokai közt bírálhatta felül, melynek során a felperes tény- és jogállításaitól sem térhetett el.

[27] A fentiek előrebocsátását követően az ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes tény- és jogállításai alapján megalapozottan tarthat-e igényt sérelemdíj megfizetésére. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, a Ptk. 2:52. § (1) bekezdésére alapítottan sérelemdíj csak személyiségi jog megsértéséért, és csak akkor jár, ha azzal okozati összefüggésben a felperest nem vagyoni sérelem éri.

[28] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes egészséghez való joga megsértését a veszélyeztetés előidézése és a felperest ért átmeneti egészségromlás lehetősége miatt állapította meg. Sérelemdíj megfizetésére azonban ítélete indokolásából következően már csak a felperes egészségi állapotának veszélyeztetése miatt kötelezte az alperest.

[29] A veszélyeztetés előidézésével azonban a felperes egészségében még nem következik be sérelem. A Ptk. 2:43. § a) pontjában nevesített egészséghez való személyiségi jog megsértése ugyanis akkor állapítható meg, ha az adott magatartás az ember egészségi

állapotát sérti, azaz az alperesi magatartás következtében a felperes – akár fizikai, akár lelki – egészségében sérelem, valamilyen egészségromlás következik be. Ezért az egészségi állapot esetleges alperesi veszélyeztetése egészségromlás hiányában nem eredményezheti a felperes egészséghez való személyiségi jogának megsértését.

[30] Átmeneti egészségromlást pedig a felperes keresete ténybeli alapjaként nem állított, csupán maradandó egészségkárosodására hivatkozott. Ezért az elsőfokú bíróság tévedett, amikor az egészséghez való személyiségi jog megsértését az állítottól részben eltérő ténybeli alapon állapította meg, amelyre a Pp. 2. § (2) bekezdése szerint nincs lehetőség. Ugyanezen okból a sérelemdíjat megalapozó hátrányként sem értékelhette – és e körben helyesen már nem is értékelte – az átmeneti egészségromlást.

[31] Csupán a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel hangsúlyozza az ítéltábla, a szakértői vélemény egyértelmű, hogy a felperesnek az alperesi magatartással okozati összefüggésben a fogvatartási időszakban és attól függetlenül sem keletkezett semmilyen – sem átmeneti, sem maradandó – egészségkárosodása, állapotromlása. Az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben a szakértő nem a vizsgálatok elmaradásából jutott erre a következtetésre, az adatok hiánya ugyanis a szakvélemény szerint nem az állapotromlás, hanem az életveszélyes állapot esetleges fennállásának lehetőségét vetheti fel.

[32] A felperes által csatolt okirati bizonyíték tekintetében pedig kiemelendő, hogy a Pp. 373. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban utólagos bizonyításnak nincs helye. E főszabállyal szemben a Pp. 373. § (3) bekezdése csak akkor teszi lehetővé további bizonyítási eszköz rendelkezésre bocsátását, ha az a Pp. 373. § (2) bekezdése szerint a fellebbezésben állított új ténnyel áll közvetlen okozati összefüggésben, vagy a felperes keresete alapjául korábban hivatkozott tény bizonyítására szolgál. A felperes azonban csatlakozó fellebbezésében új tényt nem állított, és fellebbezési ellenkérelmében sem jelölt meg olyan, a keresete alapjául korábban hivatkozott tényt, amelyet a csatolt okirat bizonyít. Maga adta elő ugyanis fellebbezési ellenkérelmében, hogy a szakértői bizottság összefoglaló véleménye a felperes egészségi állapotának mértékét a fogvatartása óta eltelt időre állapítja meg, azaz az okirat még a felperes előadása szerint sem korábbi tényállítás bizonyítására szolgál. Mindebből pedig az következik, hogy a Pp. 373. § (1)-(3) bekezdésében foglalt kizáró szabály miatt nincs helye a felperes által csatolt új bizonyíték rendelkezésre bocsátásának, ezért azt az ítéltábla sem veheti figyelembe a másodfokú eljárásban.

[33] Mindezek alapján még az átmeneti állapotrosszabbodás fennállásáról szóló felperesi tényállítás esetén sem lehet alappal olyan megállapítást tenni, hogy az alperes magatartása a felperesnél a fogvatartás alatt átmeneti állapotrosszabbodást idézett elő, ezáltal ez sem vezethet a felperes egészséghez való személyiségi jogának megsértéséhez.

[34] A fentiekből az következik, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben nem állapítható meg a felperes egészséghez való személyiségi jogának megsértése.

Személyiségi jogsértés hiányában pedig annak a Ptk. 2:52. § (1) bekezdésében szabályozott szubjektív szankciója sem alkalmazható, ezért az alperes sérelemdíjban marasztalásának nincs helye.

[35] Mindezek okán az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. Ennek következményeként az alperest mentesítette a felperes elsőfokú perköltsége és az állam által előlegezett költség megfizetése alól. Egyebekben az elsőfokú ítélet illeték viseléséről szóló rendelkezését helybenhagyta, mivel a kereseti illetéket ugyan eltérő indokból, de az állam viseli a felperes teljes személyes költségmentessége folytán.

[36] A felperes csatlakozó fellebbezése nem, míg az alperes fellebbezése teljes egészében eredményre vezetett, ezért a Pp. 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében a felperes köteles megfizetni az elsőfokú, valamint a másodfokú eljárásban pernyertes alperes ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltségét. Az ügyvédi munkadíjat az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alkalmazásával határozta meg, és azt az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan a (6) bekezdés értelmében mérsékelte, mert a kifejtett tevékenység nem állt arányban a felszámított munkadíjjal. Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, a teljes fellebbezési pertárgyértékre (5.000.000 forint) tekintettel számított 400.000 forint illetéket az állam viseli a felperes teljes személyes költségmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján.

Budapest, 2023. február 21.

dr. Hőbl Katalin s. k.
a tanács elnöke

dr. Szentpáli Judit s. k.
k.
előadó bíró

dr. Szabó Csilla s.
bíró